

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 28 lipca 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 18307 w sprawie uwzględniania świadczenia wychowawczego z tytułu programu „Rodzina 800+” przy obliczaniu zdolności kredytowej
Znak sprawy: FN1.054.7.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do treści interpelacji nr 18307 w sprawie uwzględniania świadczenia wychowawczego z tytułu programu „Rodzina 800+” przy obliczaniu zdolności kredytowej, autorstwa Pani Poseł Kariny Bosak i Panów Posłów Michała Wawra i Witolda Tumanowicza, w załączeniu uprzejmie przedstawiam poniższą odpowiedź, po zasięgnięciu opinii Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: UKNF).

Ad 1.

Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z przekazaną opinią przez Urząd (dalej: UKNF), Komisja Nadzoru Finansowego, nie podejmowała i nie podejmuje żadnych działań, które miałyby cel określony w pytaniu. Kierowane do banków, na podstawie art. 138 ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. poz. 38 z 2026 r., z późn. zm.¹), zalecenia nadzorcze dotyczące zasad uwzględniania przy ocenie zdolności kredytowej względnie stałych dochodów kredytobiorcy (tj. dochodów regularnych i stabilnych co do wysokości, lecz przysługujących kredytobiorcy tylko podczas z góry zdefiniowanego okresu), służą zapewnieniu prawidłowego stosowania przepisów, ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem oraz bezpieczeństwa gromadzonych przez banki depozytów.

Jak zaznaczył UKNF, oczekiwania nadzoru co do sposobu uwzględniania wspomnianego typu dochodów w procesie oceny zdolności kredytowej, w kontekście świadczenia „Rodzina 800+”, zostały przedstawione w

¹ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2026 r. poz. 176, 331, 340, 644 i 846

przywoływanym w interpelacji wpisie opublikowanym na blogu nadzorczym 30 czerwca 2026 r. Mają one jednakowe zastosowanie do wszystkich banków, bez względu na okoliczność wydania im konkretnych zaleceń oraz ich szczegółową treść.

Zgodnie z opinią przedstawioną przez UKNF, prawidłowa ocena zdolności kredytowej kredytobiorcy i uzależnienie udzielenia kredytu od pozytywnego wyniku tej oceny jest kluczowym wymogiem prawnym i ostrożnościowym dotyczącym działalności kredytowej banków, w ramach której banki obciążają ryzykiem środki powierzone im przez deponentów. Choć ryzyko to może wydawać się nieistotne w przypadku pojedynczego typowego kredytu mieszkaniowego, jego materializacja w skali całego portfela takich kredytów może prowadzić do znaczących strat i dalszych problemów, których ciężar w skrajnych przypadkach ponosić będą deponenci i Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Co ważne, normy ostrożnościowe dotyczące funduszy własnych, które mają być spełnione przez banki, zabezpieczają je, co do zasady, przed typowym ryzykiem związanym z ich normalną, prawidłową działalnością. Nie gwarantują jednak wypłacalności w przypadkach, gdy ryzyko to jest nadmierne, np. na skutek wadliwego zarządzania ryzykiem kredytowym.

Jak zaznacza UKNF, nawet w przypadku pojedynczego kredytu, nieprawidłowa ocena zdolności kredytowej może prowadzić do poważnych problemów po stronie kredytobiorcy. Należy przy tym zauważyć, że dochody, o których mowa, mają znaczenie dla maksymalnej kwoty kredytu, którą bank może udostępnić danemu kredytobiorcy i nie determinują możliwości uzyskania kredytu w ogóle.

Trudności w spłacie zaciągniętych zobowiązań finansowych generują problemy finansowe całego gospodarstwa domowego, pogorszenie jego możliwości konsumpcyjnych, ryzyko utraty majątku lub popadnięcia w spiralę zadłużenia. Z tego punktu widzenia nieodpowiedzialne udzielanie zawyżonych kwotowo – w stosunku do realnych możliwości spłaty – kredytów, może prowadzić do dużo poważniejszych skutków dla stabilności finansowej gospodarstw domowych niż ograniczenie maksymalnej kwoty kredytu, która może być udzielona na zaspokojenie potrzeb tych gospodarstw.

Ad 2.

Jak podkreśla UKNF, informacje dotyczące konkretnych działań nadzorczych wobec poszczególnych banków oraz ich reakcji na te działania objęte są tajemnicą zawodową, o której mowa w art. 10a ust. 1 i ust. 2 ustawy – Prawo bankowe. Przepisy nie przewidują szczególnego trybu dla kwestionowania przez bank zaleceń wydawanych przez UKNF na podstawie art. 138 ust.1 ustawy – Prawo bankowe. Zalecenia te dotyczą natomiast usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w działalności banku w toku działań nadzorczych (z reguły kontrolnych), bazujących na wymianie z bankiem informacji, ocen i stanowisk. Wybór sposobu realizacji zalecenia UKNF, tj. podjęcie decyzji o zastosowaniu konkretnych rozwiązań mających skutkować taką realizacją, należy zawsze do banku.

Ad 3.

Zgodnie z przedstawioną opinią, UKNF nie posiada wiedzy o jakimkolwiek wpływie „podmiotów zewnętrznych” na decyzje podejmowane przez banki w zakresie sposobu realizacji zaleceń UKNF.

Ad 4.

W celu realizacji zaleceń UKNF banki podejmują konkretne działania na podstawie autonomicznych decyzji, z reguły zatwierdzanych na poziomie zarządów banków. UKNF ani osoby upoważnione do działania w jej imieniu nie podejmowały ani nie podejmują w omawianym przypadku decyzji o sposobie wdrożenia w poszczególnych bankach zaleceń wydanych przez UKNF.

Jak podkreślono w stanowisku UKNF, zalecenia dla banków są efektem całego procesu ukształtowanego w tzw. modelu bottom – up. W jego ramach, na podstawie eksperckich ustaleń nadzorczych kontrolerów lub analityków, przygotowywane są przez nich propozycje zaleceń, które następnie akceptowane na kolejnych poziomach organizacji (kierowników zespołów, dyrektorów właściwych departamentów nadzorczych, dyrektora zarządzającego pionem nadzoru bankowego) i na końcu zatwierdzane (podpisywane), zgodnie z art. 138 ust. 1a ustawy – Prawo bankowe, przez upoważnioną do tego osobę, którą w przypadku zaleceń dla banków komercyjnych jest co do zasady Zastępca Przewodniczącego KNF odpowiedzialny za nadzór nad sektorem bankowym.

Ad 5.

Jak zaznacza UKNF, informacje dotyczące konkretnych działań nadzorczych wobec poszczególnych banków oraz ich reakcje na te działania objęte są tajemnicą zawodową, o której mowa w art. 10a ust. 1 i ust. 2 ustawy – Prawo bankowe.

Przepisy prawa, na podstawie których UKNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym, jak również praktyka stosowania tych przepisów przez UKNF nie przewidują różnicowania działań nadzorczych wobec banków, w tym oceny zgodności działalności z przepisami prawa i standardami ostrożnego oraz stabilnego zarządzania i wynikających z tej oceny zaleceń, ze względu na strukturę własnościową danego banku (w tym np. z perspektywy udziału Skarbu Państwa).

Ad 6.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez UKNF, korespondencja taka objęta jest tajemnicą zawodową.

Ad 7.

Ogólną podstawę prawną działań UKNF stanowią przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2026 r. poz. 935, z późn. zm.²), określające w szczególności organizację, zakres i cele sprawowania tego nadzoru. Szczególne podstawy prawne dla sprawowania nadzoru nad działalnością bankową określa ustawa – Prawo bankowe, która w szczególności w art. 133 określa cele nadzoru bankowego oraz czynności podejmowane w ramach nadzoru bankowego, a w art. 138 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe – uprawnienie UKNF do wydawania bankom zaleceń.

² Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2026 r. poz. 644

Merytoryczną podstawą zaleceń UKNF są ustalenia nadzorcze dokonywane w wyniku tzw. analiz zza biurka lub kontroli na miejscu. Opisy tych ustaleń zawarte w analizach lub protokołach z kontroli objęte są tajemnicą zawodową i nie mogą być udostępnione osobom nieuprawnionym. Analizy i kontrole prowadzone są przez pracowników UKNF, a Urząd nie korzysta w tym zakresie z usług podmiotów zewnętrznych.

Jak podkreślono w stanowisku UKNF, wymogi dotyczące oceny zdolności kredytowej wynikają z przepisów ustawy – Prawo bankowe (art. 70a) i dobrych praktyk określonych przez UKNF w wydanych na podstawie art. 137 ust. 1 pkt 5) tej ustawy:

- Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie,
- Rekomendacji T KNF dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Ad 8.

UKNF w swojej opinii zaznaczył, że nie badał wpływu stosowanych przez banki zasad oceny zdolności kredytowej na sytuację rodzin w Polsce oraz na wskaźniki demograficzne. Intuicyjnie wpływ ten wydaje się mało relewantny, a jeśli już występuje, to w świetle wspomnianych zagrożeń związanych z nieprawidłową oceną zdolności kredytowej dla sytuacji finansowej gospodarstw domowych, powinien być on pozytywnie skorelowany z prawidłowym, ostrożnym stosowaniem zasad tej oceny.

Niezależnie od tego, zdaniem UKNF, polityka prorodzinna państwa w obszarze mieszkaniowym nie powinna opierać się na zwiększaniu maksymalnej możliwej kwoty kredytu hipotecznego poprzez luzowanie zasad ostrożnej oceny zdolności kredytowej. Na marginesie należy też zauważyć, że sztuczne zwiększanie w ten sposób popytu na mieszkania przy niezmienionej ich podaży, prowadziłoby do wzrostu cen i w efekcie do zmniejszenia ich dostępności, zwłaszcza dla osób młodych. Dodatkowo, nie można wykluczyć, że w średnim i długim okresie, wzrost kosztów ryzyka po stronie banków – na skutek obniżenia standardu oceny zdolności kredytowej i pogorszenia jakości portfela kredytowego – prowadziłoby do wzrostu kosztów nowo udzielanych kredytów, co z kolei negatywnie przełożyłoby się na zdolność kredytową kredytobiorców i dostępność kredytu.

Ad 9.

Jak wskazuje w swojej opinii UKNF, nie prowadzono tego typu wyliczeń lub szacowań. Co istotne, stosowanie się przez banki do zaleceń UKNF w zakresie sposobu uwzględniania dochodów względnie stałych przy ocenie zdolności kredytowej nie oznacza wykluczenia dostępności kredytu hipotecznego, a co najwyżej ograniczenie jego maksymalnej wysokości. Ponadto sama dostępność kredytu hipotecznego w określonej wysokości nie gwarantuje dostępności mieszkań w odpowiedniej cenie, a w skali makro może się wręcz przełożyć na wzrost cen i ograniczenie tej dostępności.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jurand Drop
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów